

Siun
SOTE

Laatukriteereihin perustuva tuetun työllistämisen työhönvalmennus

Siun soten alueella

Siun soten Työkykyohjelma 2020-2022

Koonti: Projektisuunnittelija Senja Asikainen

senja.asikainen@siunsote.fi

Mikä on maantieteellinen alue?

- Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä järjestää julkiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Pohjois-Karjalassa 13 kunnan alueella
  - Tuleva Pohjois-Karjalan hyvinvointialue- Siun sote

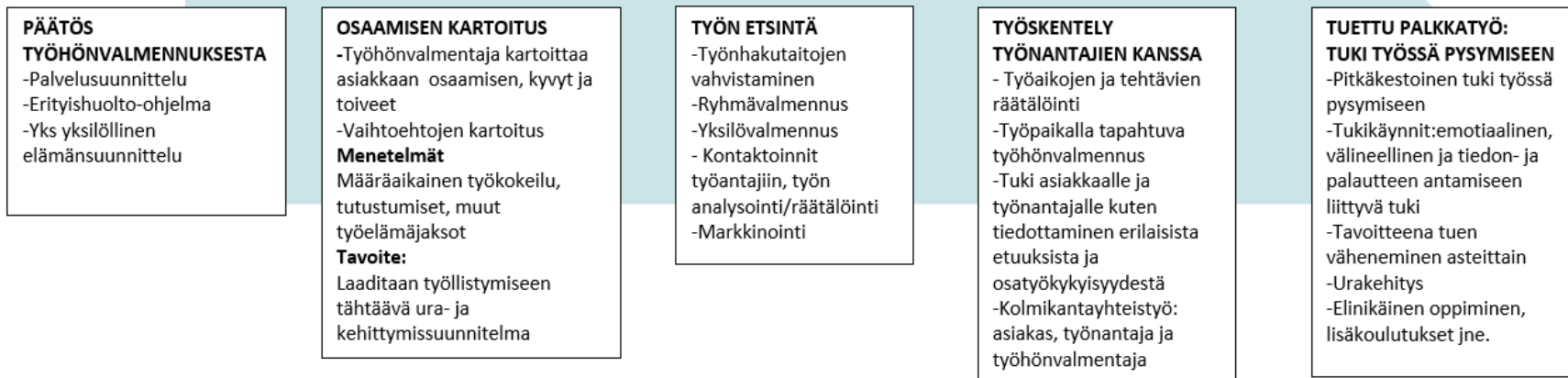
Työhönvalmennus Siun soten sosiaalipalveluissa

- Siun sotessa sosiaalipalveluna toteutetaan työhönvalmennusta kehitysvamma palveluissa
- IPS-Sijoita ja Valmenna hankkeen mukainen työhönvalmennus mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaille IPS-hankkeen hankesuunnitelman mukaisesti
- Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille tarvittaessa työhönvalmennus non sote-palveluna.
- Siun soten alueella paljon toimijoita, jotka toteuttavat työtään työhönvalmennuksellisella otteella ja joihin asiakkaan ohjautuvat esimerkiksi TE-palveluiden kautta

Työhönvalmennuksen prosessi

- Siun soten Vammaispalveluiden kehitysvamma palveluissa työhönvalmennuksen prosessi kuvattu
- Laadittu myös yhteistyössä Ammattioppilaitos Luovin kanssa erityistä tukea tarvitsevan nuoren yhteistyöpolku
- Prosessit esiteltä seuraavissa dioissa

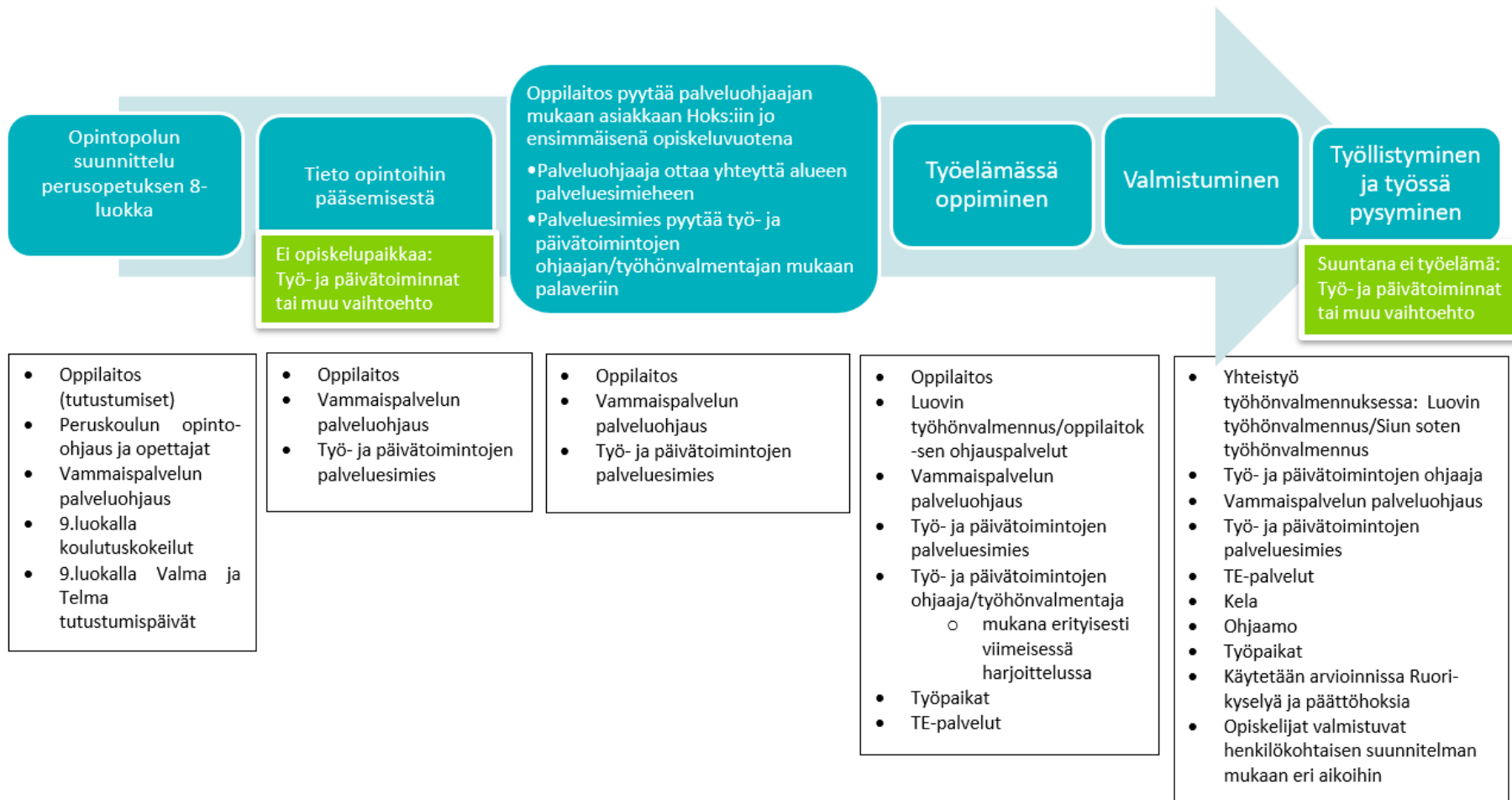
Työhönvalmennuksen ja tuetun palkkatyön prosessi, vammaispalvelut

Tavoitteiden määrittely ja jatkuva arviointi asiakastietojärjestelmään

- ✓ Työhönvalmentajan tuki asiakkaalle, työnantajalle, työyhteisölle
- ✓ Yhteistyö eri tahojen kanssa esim. kela, te-palvelut, ammatilliset oppilaitokset
- ✓ Tämänhetkiset työmarkkinoiden tarpeet ja tulevaisuuden näkymät
- ✓ Tehokas tuki työn tekemiseen ja työssä pysymiseen on tuetun työllistämisen ydinasia, joka erottaa sen perinteisistä työllistämispalveluista

Yhteistyöpolku erityistä tukea tarvitsevat nuoret, Siun soten työ- ja päivätoiminnot, Siun soten palveluohjaus ja Luovi

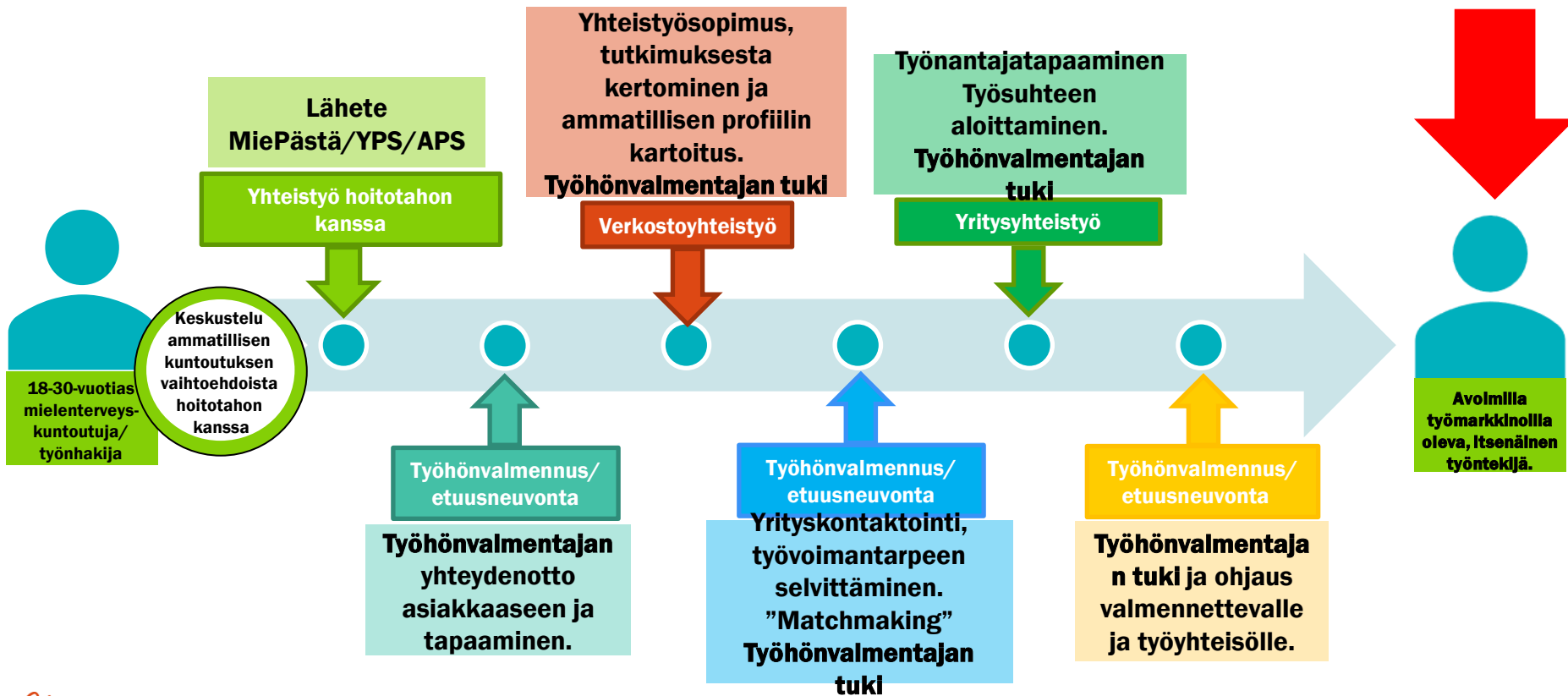

IPS-hanke asiakasprosessi

- Sijoita ja Valmenna-IPS hankkeen työhönvalmennuksen asiakkaan palvelupolku Siun sotessa kuvattuna seuraavalla dialla.

IPS Sijoita ja valmenna asiakkaan palvelupolku

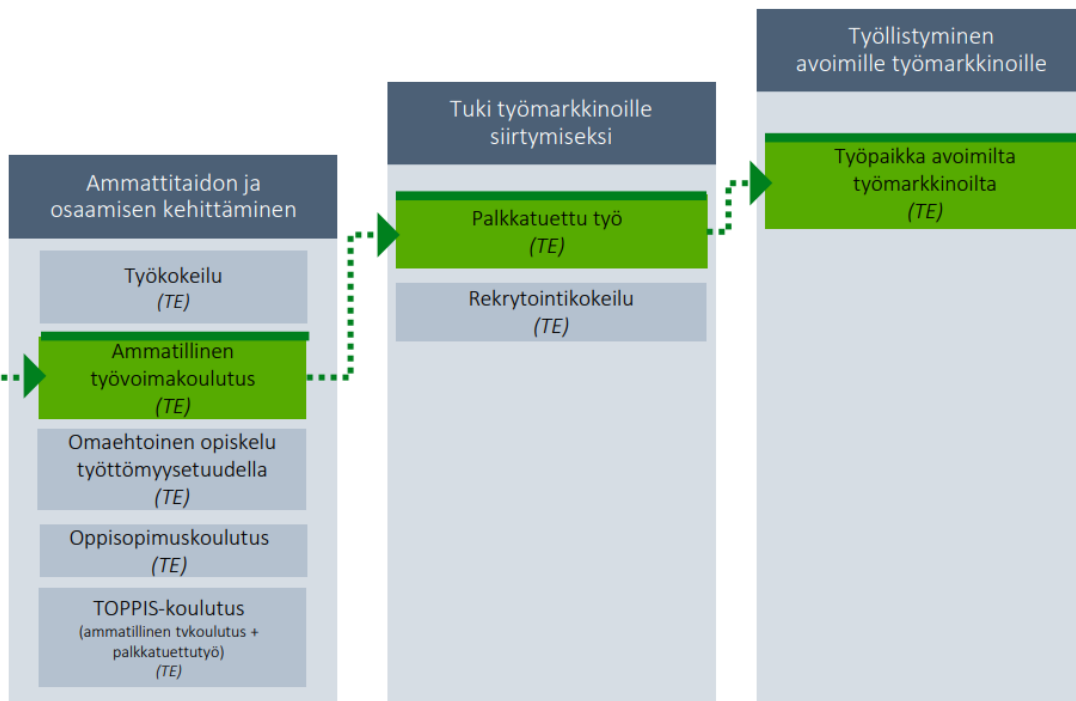
Työhönvalmentaja tukee asiakasta henkilökohtaisella työllistymispolulla

Työhönvalmentaja tukee henkilökohtaisesti asiakasta

- henkilökohtaisen työllistymispolun hahmottamisessa
- työpaikan, palkkatuetun työn, työkokeilun, oppisopimuspaikan tai työpaikalla tapahtuvan koulutuspaikan saamisessa ja vakiinnuttamisessa.

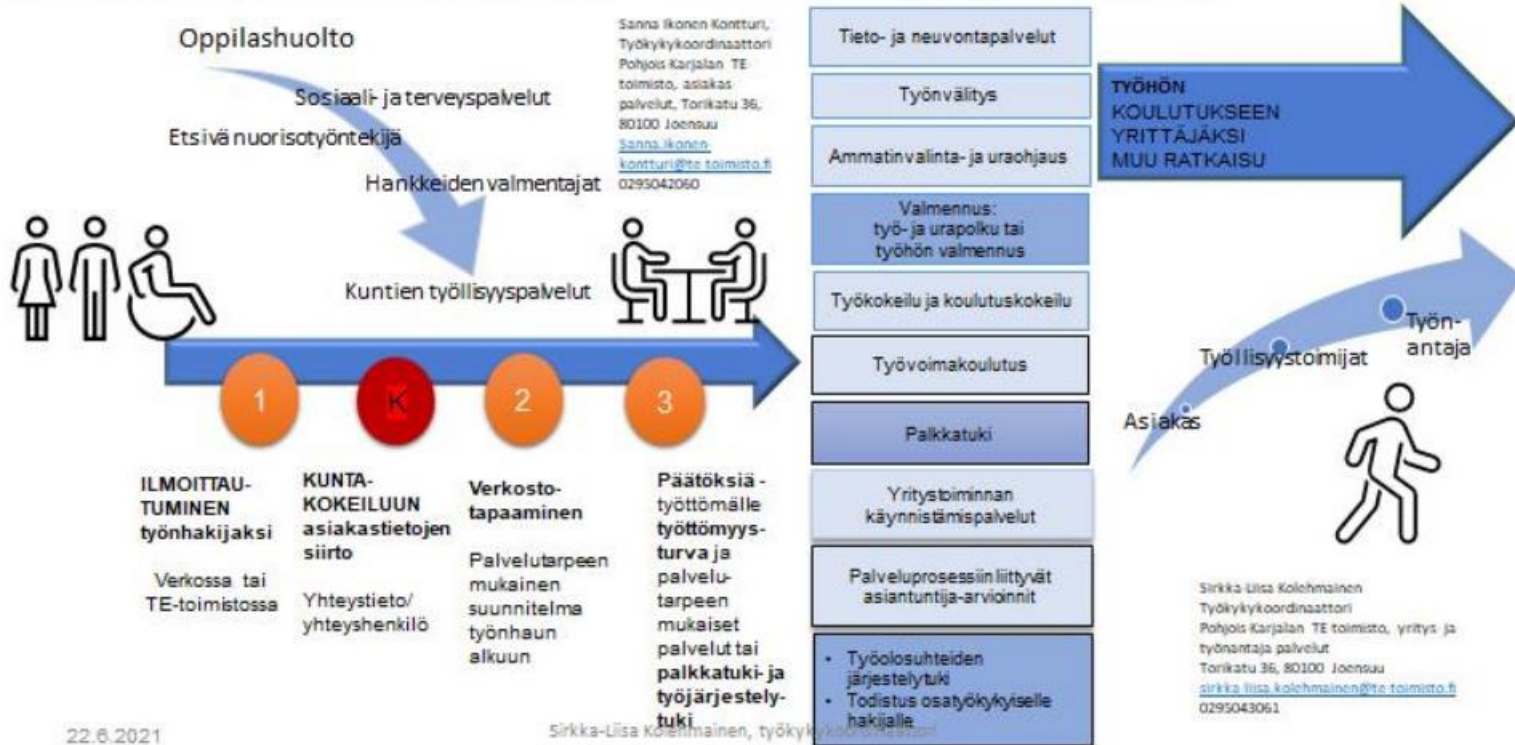
Esimerkkikuvaus asiakkaan työllistymispolusta kohti avoimia työmarkkinoita

Nivelvaiheiden tuen polku Pohjois-Karjalan TE-palvelut

- Seuraavassa diassa Pohjois-Karjalan TE-palveluissa / TEM:n Työkykyohjelman paikallisessa hankkeessa ”Osatyökykyisten palvelut, TEM-pilotti 2021-2022” mallinnettu nivelvaiheiden tuki

Nivelvaihe: tukea tarvitseva, valmistuva opiskelija tuetusti työelämäpalveluihin ja työhön

22.6.2021

Sirkka-Liisa Kolehmainen, työkykykoordinaattori

Asiakkaan ohjautuminen palveluun

- Kehitysvammaisten työtoiminta ja työhönvalmennus:
  - Asiakas ohjautuu palveluun vammaispalveluiden sosiaaliohjauksen kautta palveluprosessin mukaisesti
- Kuntouttava työtoiminta:
  - Asiakas ohjautuu TE-palveluiden palveluntuottajien työhönvalmennuksen palveluun TE-palveluiden kautta tai kunnan työllisyyspalveluiden kautta muille palvelun tuottajille
  - Kuntouttavan työtoiminnan asiakas voi samanaikaisesti saada työtoiminnan ja siihen kuuluvan yksilövalmennuksen (kunta) ja sosiaaliohjauksen (Siun sote) lisäksi erilaisia muita palveluita riippuen hänen tilanteestaan ja tarpeistaan
- Sosiaalihuollon päihde- ja mielenterveyspalvelut:
  - IPS- Sijoita ja Valmenna hanke
  - Asiakas ohjautuu hankkeen palveluihin asiakkaan palvelupolun mukaisesti
- SHL 27 d & SHL 27 e
  - asiakkaat ohjautuvat ensisijaisesti palveluihin (TE-palvelut) tai kehitysvammapalveluiden, kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalihuollon päihde- ja mielenterveyspalveluihin ja sieltä ohjautuminen työhönvalmennuspalveluihin yllä kuvatun mukaisesti
- Keskeistä kaikissa toiminnoissa yksilöllinen suunnitelma ja sosiaaliohjaus

Työhönvalmentajien tiimi

- Siun soten Vammaispalveluissa olemassa oleva tuetun työllistämisen tiimi, johon kuuluvat alueen vammaispalveluissa työhönvalmennusta kokoaikaisesti, osa-aikaisesti tai osana toimintakeskuksen ohjaajan työtään tekevät työntekijät
  - Tiimi kokoontuu noin 6 kertaa vuodessa
  - Koulutuksen ja tiedonvaihdon foorumi
  - Lisäksi tiivis yhteistyö tiimin kokoontumisten ulkopuolella
  - Tiimin toimintaa jatketaan myös tulevalla hyvinvointialueella ja tarkastellaan muiden toimijoiden liittymistä tiimiin
- IPS- Sijoita ja valmenna hankkeella oma työhönvalmentajien tiimi
  - Tiiminvetäjä ja 2 työhönvalmentajaa
  - Viikoittaiset tapaamiset ja jatkuva, tiivis yhteistyö

Työhönvalmentajien määrä Siun soten sosiaalipalveluissa

- Siun soten vammaispalvelut, kehitysvamma palvelut
  - 2 kokoaikaista, 2 osa-aikaista työhönvalmennuksellisella otteella toimivaa työ- ja päivätoiminnan ohjaajaa
  - Suurin osa tekee työhönvalmennusta toimintakeskuksen ohjaustyöstään käsin
- IPS-hanke mielenterveys- ja päihde palvelut
  - 2 kokoaikaista työhönvalmentajaa (Joensuun alue)
  - Pohdinnoissa toimintamallin laajentaminen Siun soten alueelle, jolloin työhönvalmennuksen tarve kasvaa
- Kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa tulee ottaa huomioon työhönvalmennuksen mahdollinen kasvutarve
- Alueella useita non sote- toimijoita, jotka toteuttavat työtään työhönvalmennuksellisella otteella ja joissa toimii useita työntekijöitä

Asiakkaiden määrä sosiaalipalveluiden työhönvalmennuksessa

- Siun soten Kehitysvammapalveluissa koko alueella noin 150 avotyön, työhönvalmennuksen ja tuetun palkkatyön asiakasta vuodessa
- IPS-hankkeen asiakasmäärä hankesuunnitelman mukainen
- Kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa tulee ottaa huomioon työhönvalmennuksen mahdollinen kasvutarve

Tiimin mallinnus

- Kehitysvammapalveluissa olemassa oleva tuetun työn tiimi, johon kuuluvat Siun soten Vammaispalveluiden kehitysvammapalveluiden työ- ja päivätoiminnan ohjaajat, joiden työtehtävänä on kehitysvammaisten työhönvalmennus.
  - Tämä tiimi kytkeytyy ja tekee tiivistä yhteistyötä vammaispalveluiden sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön kanssa
  - Mukana edustus myös alueen verkostoyhteistyössä: Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksen koordinoima Osatyökykyisten työllistymisen- työryhmä, Siun soten Työkykyhankkeen työpajasarjat (esittelyt tässä diasarjassa myöhemmin)
- Kuntouttava työtoiminta tekee tiivistä yhteistyötä Työikäisten sosiaalipalveluiden sosiaaliohjauksen ja sosiaalityöntekijöiden kanssa
- IPS-hankkeen työhönvalmennuksella yhteys hankesuunnitelman mukaisesti Siun soten Mielenterveys- ja päihdepalveluihin.
  - IPS-hanke toimii työhönvalmennuksen laatukriteereiden mukaisesti Joensuun alueella neljässä eri hoitotiimissä viikoittain, tämän lisäksi tiivis yhteys Luotsin ja Ohjaamon tiimeihin. Mukana tiiviisti myös työllistämisen verkostossa, kuten esim. Työhövalmennuksen työpajasarja

Kysymyksiä työkyvyn tuen tiimistä työhönvalmennuksessa:

- Voisiko tämä työskentely koskea muitakin kuin vain sosiaalipalveluna annettavaa työhönvalmennusta tai siihen rinnastettavaa toimintaa?
- Jos työhönvalmennus vain sote-palvelu, rakentuisiko työkyvyn tiimi tässä:
  - SHL 27 d§ ja 27 e§: työikäisten palvelut-sosiaalityö-sosiaaliohjaus,
  - Mielenterveys- ja päihdepalvelut: IPS-sosiaalityö-sosiaaliohjaus ja työhönvalmennus,
  - Vammaispalvelut: sosiaalityö-sosiaaliohjaus ja työhönvalmennus. Tulossa lakimuutos, miten tulevaisuudessa?
  - Kuntouttava työtoiminta: sosiaalityö-sosiaaliohjaus ja yksilövalmennus?
- Mikä työkyvyn tuen tiimin rooli olisi?
  - Olemassa oleva TYP-työskentely mahdollistaisi tämän jo
  - Tiimin rooli olisi vastaava kuin TYP-llä nyt on? PPT-asiakkaat
- Kenen vastuulla tiimin ja verkoston koordinointi on, pitääkö yksityiset toimijat liittää k.o. ryhmiin? Miten TE-palveluiden työkykyohjelma kytkeytyy laatuksiteereiden mukaiseen työhönvalmennukseen: työllistämisen palvelut muiden kuin sote- lakien järjestämistä vastuulla? Mikä on Työkanava OY ja sen rooli tulevaisuudessa?

Ohjausryhmä

- Hankkeen ohjausryhmä kokoontuu seuraavan kerran 10.2.2022
- Yhteistyössä IPS-hankkeen kanssa herätellään ajatusta siitä, kuinka työhönvalmennus jatkossa järjestetään tulevalla hyvinvointialueella
  - Mikä on sosiaalipalveluiden rooli tuetun työllistämisen kokonaisuudessa?
  - Toteutetaanko työhönvalmennus erillisinä eri sote-palveluissa vai keskitetysti yhdestä tuetun työllistämisen tiimistä (uusi malli) käsin kaikille sote-palveluiden työhönvalmennuksen asiakkaille?
  - Huomioidaan tulevat lakimuutokset: vammaisten henkilöiden työhönvalmennus osana sosiaalihuoltolakia?

Työhönvalmennuksen ja Työ- ja toimintakyvyn mittarit ja menetelmät-työpajasarjat

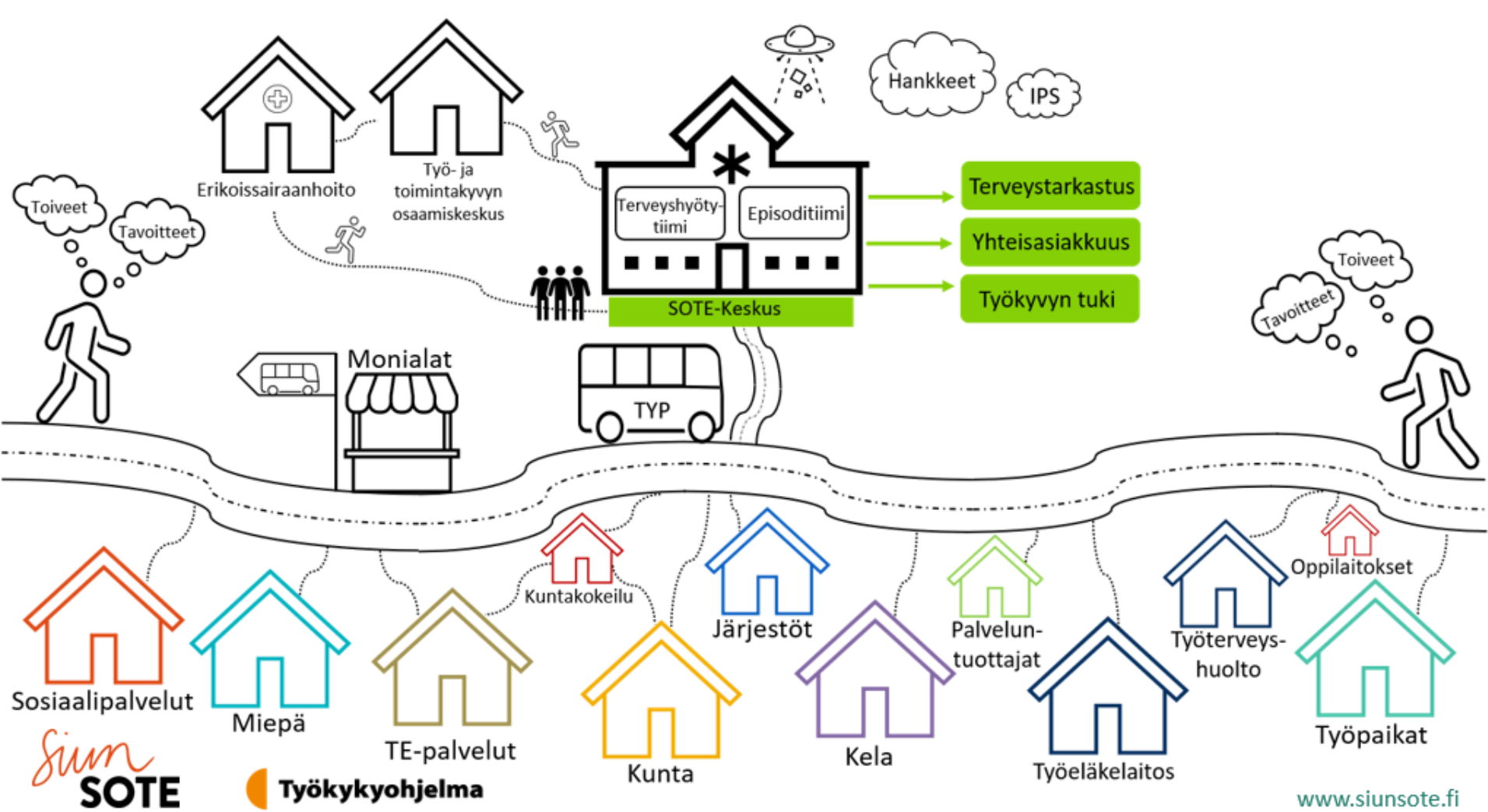
Siun soten Työkykyohjelma,
Tuetun työllistämisen menetelmät

Työhönvalmennuksen ja Työ- ja toimintakyvyn mittarit ja menetelmät- työpajasarjat

- Tahtotila aihealueiden käsittelyyn noussut alueen olemassa olevassa, vahvassa verkostoyhteistyössä
  - Osallistujia eri organisaatioista Siun soten alueella, sekä sote-palveluista että järjestöistä, oppilaitoksista, KELA:sta, TE-palveluista, kunnan työllistämispalveluista, yksityisiltä palveluntuottajilta, hankkeista
- Työhönvalmennuksen työpajasarjaan ilmoittautuneita 45 eri työhönvalmennuksellisella otteella työtään tekevää ammattilaista Siun soten alueen eri toimijatahoilta.
- Työ- ja toimintakyvyn mittarit ja menetelmät- työpajasarjaan ilmoittautuneita 37 ammattilaista Siun soten alueen eri toimijatahoilta
- Työhönvalmennuksen työpajasarja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä TEM:n Työkykyohjelman paikallisen hankkeen kanssa.
- Työpajat aloitettu joulukuussa 2021, jatkuvat keväällä 2022
- Toteutetaan rinnakkaisina: yhteisiä teemoja

Toimijakenttä Siun soten alueella

- Seuraavassa diassa kuvattu toimijakenttä Siun soten alueella

Toiveet
Tavoitteet

Erikoissairaanhoido

Työ- ja toimintakyvyn osaamiskeskus

Hankkeet

IPS

Terveishyöty-tiimi

Episoditiimi

Terveystarkastus

Yhteisasiakkuus

Työkyvyn tuki

SOTE-Keskus

Monialat

TYP

Toiveet
Tavoitteet

Sosiaalipalvelut

Siun
SOTE

Miepä

Työkykyohjelma

TE-palvelut

Kuntakokeilu

Järjestöt

Kunta

Kela

Palveluntuottajat

Työeläkelaitos

Työterveys-huolto

Oppilaitokset

Työpaikat

www.siunsote.fi

Työhönvalmennuksen työpajasarjan tausta

- Tausta STM:n ja TEM:n Työkykyohjelman toimeksiannosta, toteutetaan yhteistyössä paikallisen TEM:n Osatyökykyisten palvelut, TEM-pilotti 2021-2022-hankkeen kanssa
- Työhönvalmennuksen työpajasarjan tavoitteena:
  - Yleisesti kartoittaa ja koota eri toimijoiden työhönvalmennuspalvelujen sisältöä
  - Toimijoiden kenttä laaja, tieto toisista toimijoista,
    - työpajasarjan tausta nousee myös verkoston toimijoiden toiveesta tulla tutummaksi toistensa kanssa
  - Luodaan yhteistä näkemystä työhönvalmennuspalvelusta
  - Laajentaa alueen eri työhönvalmennuspalveluihin työhönvalmennuksen laatukriteereiden mukaista osaamista
    - Asiakkaan näkökulmasta alueella tasalaatuinen palvelu
  - Tavoitteena luoda maakunnallisesti myös yhteistä työhönvalmentajien verkostoa yli organisaatorajojen.

Työhönvalmennuksen työpajasarja

- **9.12.2021 Työhönvalmentaja verkostossa**
- Mikä on osatyökykyisen henkilön ympärillä oleva verkosto?
- Missä kaikkialla työhönvalmennusta toteutetaan?

- **25.1.2022 klo 13-15 Verkostotyön syventäminen**
- Miten asiakas ohjautuu työhönvalmennukseen? Miten verkosto toimii?
- Mitä tietoa saan asiakkaan mukana ja mitä tietoa välitän eteenpäin?
- Miten työhönvalmennuksen palvelut eroavat toisistaan?

Työhönvalmennuksen työpajasarja jatko

- **3.3.2022 klo 13-15 Työhönvalmennuksen prosessi**
- Mitä on laatukriteereiden mukainen työhönvalmennus?
- Millaisia vaiheita työhönvalmennus sisältää?
- Millaisia mittareita ja arvioinnin välineitä käytetään prosessin eri vaiheissa?
- **12.4.2022 klo 13-15 Työpaikalla tapahtuva työhönvalmennus**
- Miten työtehtäviä räätälöidään ja muokataan osatyökykyiselle soveltuvaksi?
- Mitä on toiminnallinen työ- ja toimintakyvyn arviointi työhönvalmennuksessa?
- **12.5.2022 klo 13-15 Teema tarkentuu aiempien työpajan sisältöjen pohjalta**

Työ- ja toimintakyvyn mittarit ja menetelmät-työpajasarjan tausta

- Nykytilan kartoituksessa noussut esille, että alueella käytössä useita erilaisia tapoja ja menetelmiä mitata asiakkaan työ- ja toimintakykyä
- Työ- ja toimintakyvyn mittarit ja menetelmät-työpajasarjan tavoitteena:
  - **Yksilötyössä** käytettävien mittareiden ja –menetelmien sopiminen ja kuvaaminen
    - Ei yhtä yksittäistä – vaan kuvattuna ne, mitä sovitaan käytettävän
    - Eri prosessin vaiheisiin ja palveluihin tarvitaan erilaisia
  - **Työympäristössä ja toiminnallisen työkyvyn osalta** käytettävien arviointi ja havainnointikohteiden sopiminen ja rakentaminen
    - Ei yhtä yksittäistä – vaan kuvattuna ne, mitä sovitaan käytettävän
    - Eri palvelut ja toimintaympäristöt tarvitsevat erilaisia
  - Kuvataan käytettävät mittarit ja menetelmät nähtäville niin asiakkaille kuin työntekijöille

Työ ja toimintakyvyn mittarit ja menetelmät-työpajasarja

14.12.2021 klo 13-15 Työ- ja toimintakyvyn selvittäminen verkostossa.

- Ketkä kaikki työ- ja toimintakykyä seuraavat asiakkaan palvelupolulla?
- Miten sitä tehtäisiin yhdessä paremmin?

3.2.2022 klo 13-15 Tilanteen kartoittaminen ja palvelutarpeiden tunnistaminen.

- Millaisilla mittareilla ja työmenetelmillä selvitän ihmisen tilannetta ja miten tunnistan hänelle sopivimmat tukitoimet ja palvelut?
- Millaisia keinoja ihmisellä itsellään on selvittää omaa tilannettaan?

Työ ja toimintakyvyn mittarit ja menetelmät-työpajasarja

17.3.2022 klo 13-15   Palvelun aikainen toiminta ja toiseen palveluun ohjautuminen.

- Mitä työmenetelmiä ja mittareita käytän omassa työssäni ja mitä tietoa välitän ohjatessani asiakkaan toiseen palveluun?
- Millaisia menetelmiä ihminen voi hyödyntää itsenäisesti?

21.4.2022 klo 13-15   Työympäristössä tapahtuva työ- ja toimintakyvyn kuvaaminen.

- Millaisilla yhteisesti sovituilla asioilla/seurantakohteilla työympäristössä tapahtuvaa työkykyä kuvataan?
- Miten ihminen itse voi seurata omaa työkykyään?

17.5.2022 klo 13-15   Työkyvyn arvioinnin koottu tieto.

- Miten saisimme palvelupolulla kerätyt tiedot yhdistettyä ja rakennettua yhteinen työkyvyn arviointi?
- Miten minun keräämäni tieto siirtyy yhteisesti käytettäväksi?
- Mitä ja miten ihminen itse voi seurata ja kerätä hänen työ- ja toimintakykyyn liittyvää tietoa?

Yhteinen koontiseminaari

- **7.6.2022 klo 13-15**
- Työhönvalmennuksen ja Työ- ja toimintakyvyn mittareiden ja menetelmät.
- Julkaistaan ja esitellään työpajasarjan aikana yhteisesti sovittuja toimintatapoja, työmenetelmiä ja käytettäviä mittareita.

Muuta työhönvalmennuksesta

Tuetun työllistymisen koulutus

- Karelia amk:n järjestää tuetun työllistymisen koulutusta. Koulutusta on suunniteltu yhteistyössä Siun soten työkykyohjelman kanssa. Koulutuksessa on otettu huomioon laatukriteerien mukainen työhönvalmennus.
  - Siun sotesta osallistujina 10 vammaispalvelujen ja työikäisten palvelujen työntekijöitä
  - Esimiesmoduuliin osallistuu Siun sotesta 4 esimiestä
- [Tuetun työllistymisen koulutus - Karelia-ammattikorkeakoulu](#)

Vertaisvalmentajatoiminta

- Siun soten kehitysvammapalveluissa aloitetaan työhönvalmennuksen vertaisvalmentaja-etäkoulutus tammikuussa 2022
- Koulutuksen tavoitteena saada koulutettuja vertaisvalmentajia kehitysvammapalveluiden työhönvalmentajien työpariksi
  - Työhönvalmennuksen asiakkaat itse määritelleet tulevien vertaisvalmentajien tehtävänkuvia

Työkanava OY:stä nostettua: Työhönvalmennuksen peruste

- Osatyökykyiset ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja jokaista on kohdeltava yksilöllisten tarpeiden perusteella. Osatyökykyisten työllistyminen vaatii usein laajoja ja pitkäkestoisia toimia.
  - Yksilölliset palvelut ja
  - riittävän pitkäkestoinen tuki sekä
  - työkyvyn ja osaamisen arviointi,
  - työtehtävien räätälöinti ja
  - digitaaliset ratkaisut ovat keskeisiä asioita etsittäessä ratkaisuja työllistymiseen.

Työkanava OY:stä nostettua: Työhönvalmentajien osaamisen sisällöstä

- Lausunnoissa painotettiin vahvaa tukea avoimille työmarkkinoille siirtymiseen. Työhönvalmentajia ja monialaisesti osaavia ohjaajia olisi oltava riittävästi, jotta
  - osatyökykyisen yksilöllisiä tarpeita ja osaamista voitaisiin kehittää oikealla tavalla,
  - laatia työurasuunnitelma ja
  - ohjata osatyökykyistä tarjolla oleviin palveluihin sekä
  - kyettäisiin neuvomaan työnantajaa eläke-, tuki ja mukautus- ym. asioissa.
  - Ruotsissa alle 30-vuotiaiden työllistymistä edisti tehokkaimmin työpaikoille viety tuetun työllistymisen malli yhdistettynä henkilökohtaiseen neuvontaan.

Kiitos!